

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KOZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:	
Egész évre	10 ft — kr
Félévre	5 ft —
Negyedévre	2 ft 50
Egy hóra	1 ft —

Hirdetési díj:

Öt-hasáboptitisor egyszeri beiktatásáért 5 kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyiltár 4 hasáboptitisorért 20 kr.

XI. évfolyam. 1884.

Debreczen. Kedd, május 13.

94. szám.

Őszintén legyen mondva.

(T.) Minden mesterségesen készült vihar, vihar egy pohár vízben. Ezt mondta legközelebb Bismarck is. Az elkeseredést nem lehet mondva csinálni. Azt csak elősegíteni, vezetni lehet, de csinálni nem. Itt a körülmény a mester, a körülmények megteremtése pedig nem egy pillanatra való rögtön munka. És ime, legjobban bizonyítja ezt nálunk Tisza Kálmánnak kilencz, immár tíz évi miniszterelnöksége. A világ alkotmányos történelmében nem volt még rá eset, hogy minden más támogatás és felsőbb befolyás nélkül, csupán saját erejére s a személye körül csoportosuló többségre támaszkodva, ennyi ideig tartsa fenn magát egy kormányelnök, pedig erősebb időket, nagyobb támadásokat alig-alig állt ki valamelyik. Be van tehát bizonyítva, hogy az elkeseredést mondva csinálni nem lehet.

Pedig hát minden ember olvassa az ellenzéki lapot. A fővárosból szét áradó lapotenger közt, mint egyetlen sziget, egyetlen kormánypárti lap található, azt sem igen szereti olvasni a nagy közönség, mert nem talál benne pikáns dolgot. A vasuti állomásoknál csak ellenzéki lapokat árulnak, a kávéházakban csak ellenzéki lapok forognak kézen, az előfizető közönség ellenzéki lapokat hordat és mégis, ma legalább úgy kiment divatból az ellenzéki kieskedés, mint a mily divat vala három-négy évvel ezelőtt.

A sajtó tehát, mely III. Napoleon szerint a hatodik (vagy hetedik) nagy hatalom, éppen úgy a körülmények befolyása alatt áll, mint bár mely más hatalom, és hogy a körülményekkel szemben minden erőlködése hiába való, az tény. Sőt plane, ha vissza él hatalmával, ha zsarnokoskodni, ha terrorizálni akar, annál inkább vissza esik és annál inkább veszti tekintélyét. Az emberek olvassák, mert hirt akarnak tudni, de a

vezérezikket vagy mellőzik vagy ha elolvassák is, a hecczet keverő berzenkedés felett csak mosolyognak.

És ezt jó lenne a lapszerkesztőknek figyelembe venniük. Jó lenne a közönséget tanulmányozniok. Jó lenne a felelt gondolkodniok: vajjon mi lehet oka, hogy Tisza Kálmán ily sokáig viszi, ha még oly okos ember és még oly nagy hazafi is. Mert hiszen ez az eset a történelemben páratlan. Jó lenne a politikai pártvezérek részéről egy kis gondolkodás, mert hihetőleg az sülné ki, hogy sajtó és politikai pártvezérség az ő folytonos hecczével és támadásával minden hitelét és befolyását elvesztette. Mert valódi életbölcsességen alapul az a mese, hogy egy juhász mindig farkast kiabálván, a falusiak háromszor vagy négyszer, segílyére mentek, — amde tapasztalván, hogy mindig felülteti őket, ötödikszor már nem mentek, pedig a farkas csakugyan megérkezett és a juhászt is szétmarczangolta.

Tanulság lehetne e mese a sajtó és a pártvezérség előtt. Én legalább úgy fogom fel a dolgot, hogy lehet alarmirozni egy darabig, amde bármennyire hiszékeny is a közönség, és bármennyire szeresse is a hecczet, még is csak megérzi utójára, hogy nem mind igaz, sőt fele sem igaz, a mit beszélnek, és mert nem igen lehet megbírálni, hogy mikor igaz hát és mikor nem, tehát nem hiszi el az igazat sem.

Nemde hogy tökéletesen így vagyunk? Te édes honfitársam, ki e sorokat olvasod, bármely párthoz tartozzál is, de el fogod ismerni, át fogod érezni, hogy igazam van, s a Tisza Kálmán hosszas uralkodásának egyik okát is ebben fogod találni, mert hiszen Tisza Kálmán sem isten, és ha komoly ellenféllel állt volna szemben, talán talán nem is volna már kormányelnök. Amde mert politikai ellenfelei nem tartották magu-

kat szigoruan az igazsághoz, és mert nem egyszer keveredtek oly ellentmondásokba, hogy ma például egy bizonyos okért támadtak, s rövid idő múlva meg azért támadtak, mert a kormány előbbi követelésük szerint járt el, — tehát minden hitelüket elvesztették, s ma ott állunk, — hogy minden erőlködésük hasztalan. Ugy szólnán, az ellenzéki kerületek fele meg van ingatva, s csak a kormány elnézésétől függ, ha megkönnyül rajtuk. Még a legerősebb ellenzéki kerületekben is győzhetne ha akarna. Vegye pedig ezt tudomásul a sajtó és a pártvezérség, mert ez sem nem politikai czikk, sem nem párt czikk, hanem egy őszinte elmélkedés a párt-sajtó és a vezérség eljárása felett.

Országgyűlés.

Budapest május 12.

A képviselőház mai ülése egy igen bántó támadással vette kezdetét. A jegyzőkönyv felolvasása után elnök tudatá a ház, hogy az elhunyt császárné és a királyné lelki üdvéért tartott gyász istenisztélet miatt a ház mai ülését 10 órától 11-re tette át, a ház utólag jóváhagyása reményében. Erre felállt Csánády s e miatt brutalis gyöngédtelen módon támadta meg a ház elnökét. Péchy Tamás e méltatlan támadás hallatára, azon nemes kötelességérzet tudatában, mely egyéniségének mindig sajátja volt, — a mint a támadást visszautasítani akarta, elfogódott, szeméiből a megsértett méltatlankodás könyei törtek ki, s a göröcsök zokogástól nem volt képes beszédét folytatni.

Helyét Kemény János báró alelnök foglalta el, s az egész ház sietett Péchy Tamás eljárását helyeslő tudomásul venni. Jellemző, hogy azok közt, a kik a helyeslő tudomásul vétel mellett szavaztak, ott volt Csánády Sándor is, a ki a támadást e miatt inscenálta. Ez mutatja, hogy e támadás mögött több volt a szenvedélyeskedés, mint a megfontoltság.

Egy óra múlva, a maros-ludas-besztercei vasut ügyének tárgyalásakor ismét Péchy Tamás foglalá el az elnöki széket,

mikor is a ház öt lelkesen és tüntetőleg megjelenezte, épp úgy, mint mikor az ülés elején az elnöki széket elhagyta volt.

A képviselőház közszerepében és köz-tiszteletben álló elnöke oly jeleit vette s egyébként is a személye iránt való nagy és általános rokonszenvnek s az állása iránt való nagy és általános tisztelőnek, hogy azt hisszük, a megengedhetetlen támadások ismétlődése jó időre lehetetlenné vált.

Egyébiránt a ház esendben tárgyalta le a mai napirendet, melyen jobbra vasuti ügyek állottak s a holnapi napirend megá-lapítása után az ülés eloszlott.

Midhat pasa meghalt.

Midhat pasa a nagy török államférfiu hosszas betegség után elköltözött az élők sorából, Antraxban szenvedett, s betegsége régóta keptelenné tette minde munkára.

Minhat pasa születésének helye és ideje nincs tisztázva. Némelyek szerint született 1825-ben Bulgáriában, mások szerint 1824-ben Chios szigetén. A török birodalom akkori viszonyaihoz képest jó nevelésben részesülvén, már 14 éves korában államszolgálatba lépett. 1856-ban, mint a nagy tanács titkárárt Rumeliába küldték ki, hogy megsemmisítse azokat a rablócsapatokat, melyek a krimi hadjárat óta ott garázdálkodtak. E feladatot sikerrel oldotta meg és ezután nagyobb és fontosabb feladatokat elintézésével lett megbízva, Viddinben, Silisztriában és Bulgáriában. Majd nagy utazásokat tett Európában tanulmányozva a különböző államok intézményeit. 1860-ban pasává és Üsküb és Priszrend kormányzójává nevezetett ki, s e minőségében számos oly reformot léptetett életbe, melyek felköltötték iránta Fuad pasának, Törökország akkori mindenható miniszterének figyelmét, aki meg is hívta Konstantinápolyba, hogy ott a vilajetek számára kidolgozandó közigazgatási reformok szerkesztésében és megvalósításában részt vegyen.

Nemsokára ezután Bulgária kormányzó-jává neveztek ki, és itt öt évi hivataloskodásának nyomai még most is láthatók, sok oly közhasznú intézet fennállásában, melyeknek megvalósítására, ő előtte, török államférfi soha sem mert vállalkozni. — Utakat építettett és hidakat, melyek hiánya eddig a közlekedést annyira akadályozta; iskolákat alapított és kórházakat. 1867-ben a közmunkák minisztere lett, és ekkor még az

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A Mátyás Gyuri esete.

ELBESZÉLÉS.

Vérsesi Arnoldtól.

(Folytatás.)

III.

Este van megint, de most a nagy városban, nem künn a falun. A lámpa fényé Mátyás Gyuri mogorva, sápadt arcát világítja meg. Ott ül az asztalra könyökölve s tenyerébe hajtja le a fejét. A vacsora az asztalon áll, de nem kinalja őt senki nyájás szóval, biztatással, hogy egyék. A fiatal asszony duzzogva ül félre a sarokba.

A férfinak eszébe jut az a vacsora édes anyjánál, melyet a szeretett fűszerezett meg s melyre azóta oly sokszor visszagondolt. Ugy rémlett neki, mintha most is látná azt a gondolatoktól barázdált hü öreg arcot, mintha hallaná utolsó szavait.

— Anyám ajándékát mégis jobban megbecsülhetted volna, Klári, — fordul a férfi a sarokba húzódott fiatal nőhöz.

— Kezd csak újra, — duzzog a nő; — nem volt még elég a prédikációból. Jobban megcsülhettem volna! Ugyan mit kellett volna olyan szörnyű nagyon megbecsülnöm azon az ócska formátlan fülbevalón? Talán bizony azt akartam, hogy ne hordjam? Ugyan menj, hát nem különb ez a gyönyörű pár függő, a melyiket kicséréltem? Nézd csak. Pedig nem fiztettem rá csak három forintot.

S kaczergatva mutogtja szép kis fülcskéit, melyeken ott függnek az új fülbevalók.

— Nézd meg hát; még nem is láttad jól... Bezzeg az aranyműves udvariasabb ember volt, mint te s azt mondta, hogy

soha sem látott életében ily szép egy pár kis fület, akármely herczegnő is megirigyelhetné.

— Az aranyművesnek több üres ideje lehetett a hiábavaló beszédekre, mint nekem, — viszonozza a férfi boszusan.

A nő hátat fordít.

— Jó, jó, csak morogj, meglátod, hogy egyszer elszököm tőled, ha ez soká így tart.

— Azt hiszem, hogy már próbálgatod, Klári, — vág vissza a férfi keserűen.

De az asszonyi nyelv nem marad adós a felelettel:

— És ha igazán megpróbálnám, tán csoda volna? Meganja az ember veled az életét.

Nehéz sóhaj száll föl a férfi mellől:

— Nem beszéltél te mindig így, Klári! A durczás nő vállat von:

— Te se gyötörtél így mindig.

— Gyötörtél?

— Hát tán nem? Mióta olyan erényes lettél, hogy nem kellek neked, ha csak a pap össze nem esket bennünket, azóta nincs békeség ebben a házban. Azóta zsembeles-nél egyebet se hallok.

A könnyelmű, gunyoros hang föllázítja a férfit, az erek kidagadnak homlokán s a vér fejébe tódul; de elnyomja fölindulását s a mint most a nő felé fordul, hangjában arczában, egész magaviseletében annyi a méltóság, hogy az asszony szinte megdöbbenve tekint rá.

— Azt akartam, Klári, hogy ha már az Isten összevetett bennünket, hát holtig együtt maradjunk szeretetben, becsületben. Azt gondoltam, esküdjünk hűséget egymásnak a templomban, a hogy az Isten rendelte s ne mutathasson rád senki csufolódba, hogy nem vagy az én törvényes hitestársam. Azt akartam, hogy annak a kis angyalnak ott, a ki olyan édesdeden alszik, neve legyen s

ne mondassák szemébe valaha, hogy zabigyerék, a kinek azt se tudják, ki volt az apja... Azt akartam, Klári. Azt akarom must is, ha magadért nem, hát a gyerekért, azért a kis ártatlanért!

Jó, jó, — felel a nő, kit ez a hang kissé meghatott; — én nem mondom, hogy nem szép tőled, hogy nevet akarsz adni nekem is, meg fiannak is. De hát mondtam én azt, hogy nem akarok törvényes feleséged lenni?

Már hogy mondtam volna! Hiszen ha nem szeretnélék, hát nem volnék itt nálad. De tehetek én arról, hogy a keresztlevellem még nem érkezett meg. Tudod, hogy most háromszor irtam érte,

— Tudom; de azt gondolom, ha egyenest a papnak irtunk volna, már azóta rég itt lenne. Két hete idestova, hogy a harmadik leveledet is elküldted,

— Talán bizony azt hiszed, hogy nem is küldtem el, csak téged tesznek bolonddá? Vagy tán nem is arról irtam abban a levélben a bátyámnak?

— Már miért hinném, hogy meg akarsz csinálni?

— No mert olyanfélét is emlegettél már s a pajtásod, az a vaksi, a kinek nem tetszik ez a házasság, uton-utfélen kérdészködik utánam, hogy mi rosszat tudhatna meg rólam, Hallottam a híret.

— Ne téj, Klári, a meddig szeretsz engem, nem hozhat az olyan rossz hírt, hogy elválasszon tőled.

Klári firkésző szemei erősen a férfi arczára tapadtak, mialatt székéről fölkel s lassan közeledve, karjával átfonja annak nyakát:

— Ki tudja?

— Én tudom.

— Akármit mondanak?

— Akármit.

Egy forró csók pecsételi meg az ígére-tet; aztán következik a második, a harma-

dik, a tizedik. Gyuri az ölébe ülteti Klári-káját...

— No lásd, — szól a nő hizelegve, — milyen boldogok vagyunk így is, pedig még nincs rajtunk a pap áldása.

A férfi elmosolyodik. Ismeri már ezt a nótát; nem először hallja. Nem érti, hogy Klári miért kerülgeti a házasságot.

— Nem szeretsz már? Mondd meg igazán.

— Juj! be rá ijesztesz az emberre! — iparkodik tréfára fodítani a dolgot Klári. — No ne nézz hát rám olyan rettenetesen. Azért, hogy azt hiszem, ha már eddig el lettünk a pap áldása nélkül, tán el lehetünk ezután is. Bezzeg mikor megismerkedtünk, nem siettél ám a paphoz engedelmet kérni, hogy szabad-e engem megölelned? ... No tán nem úgy volt? Tán nem szerettük azért egymást?

Mély keserűség önti el a férfi szívét. Kézen fogja a nőt s oda vezetí az alvó gyermek ágyához.

— Neked tán mindegy, de nézd, ennek nem mindegy. Ez a fiu maholnap felnő s mit mondasz neki, ha azt kérdezi: hol az apám?

A nő ki akarja rántani kezét a férfi vas markából:

— Eressz már, ne szorítsd úgy a keze-met... Nem akarsz elereszteni? Azt akard, hogy sikoltssak? hogy ide fusson az egész ház népe?

A dulakodásra, a hangos szóváltásra fölébredt a gyermek.

— Apa! — rebbegte még félálomban, kis kaecóit ölelésre nyujtva.

— Az vagyok, az leszek, édes kicsikém, szerető édes apád! — kiáltott föl a férfi s hevesen ölelte szívéhez a kis fiut.

(Folyt. köv.)

ó-török párthoz tartozott. Mint az Irak-Arabi tartomány kormányzója, sokat tett a Tigris és Euphratesen való hajózás szabályozására és elősegítésére. 1872-ben nagyvezér lett, de e méltóságot csak két hónapig viselte, s akkor az ellenzékhez csapott át. Midőn az Oroszország által minden eszközzel elősegített szláv mozgalom egyre fenyegetőbb alakot kezdett ölteni és Mahmud pasa nagyvezért világszerte azzal gyanúsították, hogy Ignatiev, orosz nagykövet által megvesztegetni vagy legalább is rászedetni engedte magát, Midhat pasa mint tárczanélküli miniszter lépett be a kabinetbe. Alig néhány napi működése alatt, Hussein-Avni és Mehemed Rusdi miniszter társaival egyetértve detronizálta Abdul-Aziz szultánt. Ugyanaz év június 16-án merényletet kíséreltek meg ellene a teljes minisztertanácsban, melyből azonban szerencsésen megmenekült.

A detronizált szultán trónját V. Murad foglalta el, de csak azért, hogy néhány nap múlva helyet adjon testvérének, Abdul-Hamidnak, a kinek Midhat pasa már egy kész alkotmánytervezetet terjesztett elő. Mehemed-Rusdi pasa ellenséges állást foglalt el az alkotmánytervezettel szemben s ezért távoznia kellett a nagyvezérségből, melyet most Midhat foglalt el újra és 1874. decz. 23-án ki is hirdette az általa kidolgozott alkotmányt, melynek alapelvét Törökországban a békés haladás utján való újjászervezése képezte. Oroszország azonban, szövetkezve az ó-török párttal, folyvást áskálódott ellene és sikerült a szultán előtt abba a gyanuba keverni őt, hogy a köztársaságot akarja proclamálni Törökországban; a szultán ennek folytán elbocsátotta, sőt 1877. febr. 5-én száműzte a határozott reformator.

Ekkor Nápolyban telepedett le, de még ugyanezen év nyarán meglátogatta Páris és Londont, valamint beutazta a polgárisult nyugati országait is. 1878. szeptember havában engedélyt nyert, hogy visszatérjen hazájába és nem sokára aztán Syria kormányzóvá neveztetett ki, mely állását ismét jelentékeny reformok életbe léptetése által tette emlékeztetővé. Az orosz armánykodás itt sem szenvedte meg sokáig. Újra kegyvesztett lett és azóta teljesen visszavonult a nyilvános szerepléstől. Midhat pasa mint író is megörökítette nevét „Törökország múltja és jövője” című munkájával, melyet száműzetése idején Párisban (1878.) bocsátott közre.

A Dobránszky-ügy.

Jónás Ödön orsz. képviselő és műegyetemi tanár megávéva tevén Dobránszky Péter ügyét, a következő levelet intézte Ugron Gáborhoz Udvarhelyre:

Tisztelt képviselőtársam!

A képviselőház május 9-iki ülésében Dobránszky Péter képviselő ur ellen ön a hazafiatlanság vádját emelve, Dobránszky képviselő ur egy általánosan ismert felszólítást intézett önöz a végből, hogy ez ügy s a vele összefüggő — ön által különösen is hangsúlyozott — kérdések megvizsgálására egy választott bíróság megalakításához hozzájárulni sziveskedjék. Dobránszky ur a felhívására ön az Egyetértés máj. 11-iki számában következő nyilatkozatot tette közzé: Dobránszky Péter ur egy cikornyás levélben felszólít, hogy ketten állítsunk össze becsületbíróságot az ő ügyének megvizsgálására. Hazafiatlanság minden Dobránszky ural való közösségtől és érintkezéstől tiltott. Ha orsz. képviselő, vagy valamelyik műegyetemi

Tenier William.

— Egy angol rendőrfőnök irataiból. —

Egy ízben a Duruy-Lane színház előtti téren járkáltam fel s alá. Előadásig még jó félóra volt hátra. Addig nem tudtam mit csinálni. Forgattam fejemben folyó és lefolytatott ügyemet. Azt hiszem, annyira igénybe vett embernek, mint a milyen én azon időben voltam, melyben az elbeszélendő történet játszik, elég gondolkozni, hányini-vetni valója van.

Gondolkozásom közben ráértem az emberekre vizsgálni, a kik mellett ügyeltek. Az ilyen foglalkozás személyeknek, mint én, nagyon jó, ha nyugodt, üres idejökben figyelemmel kísérik az embereket. — Nekem nagy gyakorlatom volt ebben. Valóságos szenvedélyvel üzem hivatásomat, s mindég szerettem embertársaimnak sajátosságait tanulmányozni. Ez sokszor hasznomra vált, megismertem általa embereimét. Az én „embereim” tolvajok, zsebmetszők, rablók és gyilkosok voltak. Soknak nyomába jutottam az utcán való felületes szemlélődés által.

Szokásom volt: futó de erős pillantást vetni a mellett elhaladókra, s azt hiszem ritkán csalódtam ítéleteimben. Van a gonosztevők arca, modorában valami, mely a gyakorlott szem figyelmét nem kerüli ki. Hízelgek magamnak vele, hogy nekem kiváló tehetségem volt e „valamit” felfedezni.

Nem hittem, hogy e tehetségemnek jelen czéltalan sétálgatásom alkalmával is hasznát fogom venni; de már hiába, szokásom volt, hogy az embereket gyanus szemekkel nézzem. Nem tehettem ellene.

Szép derült, nyári alkonyat volt, mint mondom, félórával az előadás kezdete előtt.

tanár az ügyet magáévé teszi abban az esetben elfogadom a választott bíróságot, stb.

Én, ki orsz. képviselő és egyszersmind műegyetemi tanár is vagyok, az ön által megszabott mindkét rendbeli feltételnek megfelelően, ezennel bátor vagyok önt a nyilatkozatában nyilvánosságra hozott szavához képest arra kérni: hogy sziveskedjék a maga részéről az ön által is említett választott bíróság megalakítására czéljából a szükséges intézkedéseket mihamarabb megtenni, mit részéről szintén haladéktalanul megteszek.

Osszhangzó eljárás czéljából kérem sziveskedjék velem a lehető leggyorsabb uton a kölcsönösen követendő eljárásra vonatkozó óhaját közölni [E kérelemre engem nem személyes tekintetek indítanak, hanem úgy a képviselőház, mint pedig a műegyetemi tanári testület reputációja iránt tartozó kötelességem vezet és ép ezért kérem, ez ügyben mielőbb intézkedni, mivel annak bármely újabb ürügy ezimén való elhalasztása vagy megszakítása az ön által emelt vád egész súlyát a dolog természeténél fogva ön magára hártana vissza.

Budapest, május 11-én.

Maradok kollegiális tisztelettel

K. Jónás Ödön,

orsz. képv. és műegyet. tanár.

Guti birtokosaink figyelmébe.

Debreczen 1884. május 13.

A guti erdős pusztá osztálybesorozása ellen, a felszólamlási határidő a múlt hó 28-án lejárván, ezen napig 1257 felszólamlás adatot be részint pedig a városi hatóság e czélra, végzésileg megbízott küldöttsége által.

A felszólamlások tulnyomó része, a rétek osztályozása ellen irányul, a mennyiben daczára annak, hogy a kerületi kataszteri bizottság még 1883 év január havában elrendelte, hogy a rétek egy osztállyal lejjebb szállítandók, még is ezen határozat nem vezetett az új munkálaton kereszttül, hanem azok meghagyattak azon osztályban, melybe az osztályozáskor tétettek. Így aztán minden egyes darab rétet külön kellett megreklamálni.

A felszólamlások megvizsgálására törvényszerint hivatott bizottság már megállapította a sorrendet, mely szerint a nagyközlői járásban — hova Gut pusztá is tartozik — működni fog, s e szerint Gut pusztára a jövő hó 4-én kerül a sor s a bizottság ezen naptól egészen 9-ikéig ott a helyszínen fog működni vagy is 6 napon kereszttül.

Minden birtokosra nézve kívánatos, hogy ezen napokon kint legyen birtokánál, hogy élészóval is elmondhassa okait, melyeknél fogva birtoka osztályát lejjebb szállítani kéri, mert ámbár a város megbízottai is elmondják azt helyette, de azok még sem ismerhetik úgy az egyes földrészek sajátosságait, mint a tulajdonos maga.

Nem mulaszthatjuk el azonban figyelmeztetni a birtokosokat arra, hogy ezen kataszteri munkálat semmi tulajdonjogot nem ad, mert ez kizárólag csak adózási szempontból irányadó.

Az emberek jöttek mentek. En köztük nem találtam semmi gyanusat. Nyugodtan járkáltam le s föl.

Néha egy-egy rendőrről találkoztam, a ki hasonló pillantásokkal sétálgatott. Egyetértő tekintetek váltának, Mind egyik azt jelenté, hogy „nincs semmi újság.” Közönséges, egyhangú „hétköznap” volt, mintha büntett nem is akarna már történni Londonban.

A mellett emlenő emberek mind oly egyszerűek, fel nem tűnök voltak, hogy magamban mindegyikre kedvetlenül voltam kénytelen mondani: „passirt!” Egyforma, változatlan modorok. Mind együgyű, erkölcsös emberek! Ez igen unalmas tévé sétálat. Hiába, mi kriminalisták csak ott lelünk érdeket, a hol más ember megijed, vagy nem jól érzi magát.

Mi a laikus embernek kényelmetlenségét okoz, az nekünk örömet, kevélyt szerez. Nekünk is van czélunk, s hivatalnokaink közül igen sokan hivatással úzik „mesterségüket” lelkesülnek iránta. Ezek közé tartozom én.

A színházzal átellenben van egy széles utca. A nevé bizony már elfelejtettem. Lehet, hogy meg is változott azóta. Jellemző seül szolgálhat, hogy akkoriban a legtöbb ékszerárú bolt volt benne.

Nos tehát, a mint ez utca felé irányam lépteimet s kedvtelenséggel nézdelni kezdtem a legszebb s legzadagabb kirakatot, Spengler Jack kirakatát, az öreg Spengler Jackét, a ki akkoriban legelső ékszerárú bolt Londonnak, egy fiatal ember haladt el mellett s egy pillantást vetett a kirakatra.

Hah! e pillantás gyanus volt! A mit üres óram betöltéséért kerestem, megtaláltam. Egy gyanus pillantást.

Jól tudjuk a viszonyt, mely a birtokos polgárság és a város között van, tudjuk, hogy sokan vannak, kik sok mindenféle körülményektől befolyásolva azt hiszik, hogy ha már ez a kataszteri munkálat megállapította azt, hogy ki tartozik adózni, hát ennek arra is kihatása lesz, hogy ki a valódi tulajdonos, ez azonban téves felfogás, mert a tulajjogra egyedül a hiteltelekkönyv és korántsem az adótelekkönyv bír befolyással.

Most adótelekkönyv készül, melynek semmi köze a hitel telekkönyvhöz és semmi köze azon perhez, mely a birtoklasi kérdésben a lakosság és város között folyik.

Igen téved azért az a ki azt hiszi, hogy a város küldöttsége nem a polgárság, hanem csak a város javára működik; mert hiszen akár ki lesz is idővel a tulajdoni jog, józan ész szerint következik, hogy azt szeretné, ha a birtok adója lejjebb szállana, miből ismét következik, hogy a város is azon törekszik a min a polgárság, t. i. hogy az adó, az igazság és méltányosság tekintetbe vételével állapíttassék meg.

Midőn tehát a fentebb közölt határidőket a polgárság figyelmébe ajánljuk, egyuttal figyelmeztetjük arra is, hogy ha a megjelenésben nem talál akadályozva lennének, bizak meg maguk helyett is a város küldöttségét a képviselőre, mert ez bizonyára meg fogja tenni minden egyes birtokos érdekében azt, a mit a törvény korlátai közt tehet a helyzet javítására.

Napi hírek.

— A debreczeni ref. egyház tanács által 1884-ik évi Május hó 14-ik napján d. u. 3 órakor iskolaszéki ülés tartatik. Tárgy: a közbizgák rendének megállapítása s egyéb folyó ügyek.

— Körössy Sándor országgyűlési képviselőnek tegnap nagy derűtséget idézett elő egy talpraesett közbeszólásával. Cs a n a d y Sándor beszélt az ő szókott nagy hangján: „Én t. ház, — szóit, — nem ismerek olyan hatalmat a világon, a mely jogosítva volna arra, hogy a képviselőház által hozott határozatot a képviselőház előleges beleegyezése nélkül megváltoztathassa.” Körössy Sándor közbeszól: „Hát a földindulás; a mire természetes, az egész ház óriási kaczagában tört ki s Cs a n a d y uram bombasztja nevétségessé lett véte.

— Csáky Gergely tanácsnok egy küldöttség élén ma délután utazott el Csegére, hogy ott a Z s e m b e r y-éle birtokot, mely nem sokára ismét árverés alá kerül, behatóan átvizsgálják oly czébből, hogy megállapítható legyen, hogy a város, ha árverelni akar reá, mennyit ígérhet érte.

— A gazdász ifjak mükedvellői előadásakor befolyt javadalmak felérésében a város által a zenede javára adományoztatni rendeltetett. E rendelet a csütörtöki második előadásra nézve is érvényben hagyott. Nem lehet kifogása senkinek az ellen, hogy a város intézői oly atyai gondoskodással buzgólnak a zenede ügyében, azonban akkor, midőn különben is az egész jövedelem jötekönyvezélre fordíttaték — a gazdász ifjak segélyegylete javára — akkor nem szabad

A fiatal ember külső egyénisége meglepőleg igazolta gyanumat. Mondom, én az ily ítéletekben ritkán szoktam tévedni. Igen éles szemem vannak.

Öltözete igen előkelő, divatos, hanem egy kissé elhanyagolt, gondatlan volt. Ez előttem nem ajánlatos jel szokott lenni, hanem általában nem sokat adok rá. Az ily előkelő, elhanyagolt külsejű, ifjú emberek lehetnek egy kissé könnyelmű, tékozló urasok is; nem következés, hogy s onosztevők legyenek.

Hanem az ifjú ember arca, egész modora valami lázt, valami nyugtalanságot árult el. Ez már egy kissé még rosszabb jel élet; de nem minden.

Az a mohóság, mely pillantásában látszott, midőn a kirakatra tekintett, tévé őt leginkább gyanúsá előttem. A többi körülmények csak közreműködtek gyanum megszilárdításában. Mint villant meg mélyen fekvő szeme, mint rándult meg sovány, szintelen ajka, midőn a fényes ékszerekre nézett!

Szintén nem következés, hogy már e miatt okvetlenül gonosztevőnek kelljen lennie; de már én tudom, amit tudok, s mint megjegyzem, szemem igen élesek és gyakorlottak.

Csak egy pillantást szoktam „embe reimre” vetni, de az tökéletesen elég. Most is az első pillantás után közönyösen oldalt fordulék, s engedtem a fiatal embert magam mellett elmenni.

Könnyed léptekkel haladt el. Azaz csak könnyednek lenni akaró léptekkel. Volt járásában valami elegansság, de hiányzott a ruganyosság.

Sajátságos, hajózó járása volt; fesz-telen, de erőtlen, lappanpó és néha bizony-

volna a városnak atyai gondoskodásában mostohaaságot mutatni eme másik jötekönyvezél egyesület iránt. Hiszük, hogy felszólalásunk eredményre vezet s az intéző hatóság belenyugvást fogja adni abba, hogy a második előadás egész jövedelme a gazdász ifjak segélyegyletének javára legyen fordítható.

— A Dégenfeld házról, mely Tisza Kálmán ő excellenciájának jutott az örökség felosztása alkalmával, a „Debr. Nagyv. Értesítő” szombati száma azt újságolta, hogy Szabó Lajos nagykereskedő vette meg. Illetékes forrás után kijelentjük, hogy e hírből egy szó sem igaz.

— Hymen. Miskolc z y Béla ur, városunk széles körben előnyösen ismert ifjú kereskedője, ma délután tartotta esküvőjét Zsákán t. Szabó Mihályné urnó bájós leányával, Szabó Jozefa urnóval. Áldást kívánunk e tiszta érzelem kötötte frigyre.

— Az ügyvédi kaszinó kuglójára a Simonffy Sámuel piaczuczai házában udvarkertjében már csaknem teljesen elkészült, úgy hogy szombaton már meg lehet nyitítani, s a használatnak átadatik. — A kuglózó rendkívül díszes alkotmány, olyan, a milyennek párját hiába keresnénk Debreczenben.

— Lövészet. A május hó 11-én tartott lövészet eredménye: Díjat nyertek legjobb mély lövéssel dr. Brutman 1 db. 2 firtos tallért, legtöbb körülvélssel J ó n a S á m u e l 1 db. 1 firtos tallért.

— Gyászjelentés. Mely fájdalommal tudatjuk szeretett férjem, jó apa, testvérünk és sógornak néhai KIS ORBÁN KÁROLYNAK két hónapi kínos szenvedés után, életének 68-ik, boldog házasságának 18-dik évében, folyó 1884-dik évi május hó 11-dik napján déli 12 órakor történt gyászos kimúlta. A boldogultnak földi részei ugyan e hó 13-ik napján délutáni 3 órakor, csapó-nyomatató utca 796-dik száma háznál tartandó rövid gyászszertartásu ima után, a péterfiái sírkertben fognak örök nyugalomra letétni. Mely végtiszességére a rokonokat, kártársait, s a t. közönséget tisztelettel meghívjuk. Debreczen, 1884. május 12. A bánatos özvegye: Kis Orbán Károlyné, Zöld Julia; testvérei: Kis Orbán Imre, nejevel; Kis Orbán Eszter, öz. Kovács Lajosné; Sógor: Zöld István nejevel. Béke poraira.

— Katona-ügy. A katonai utóállítás a főszóráról elmaradt hadkötelesek részére már kezdetét vette e hó 2-án, a mikor is elő állított 26 hadköteles; ebből a közös hadserohez besoroztatott 4 a honvédséghez 1, idegen előállított 25, besoroztatott 4. A legközelebbi utóállítás 15-én lesz. A jövő hónap 3-án pedig a felülvizsgálatra rendelték fognak Szathmárra a felülvizsgálathoz átvitetni.

— Halalozás. Id. J o o g F e r e n c z tegnap reggel hosszas szenvedés és végelgyengülés következtében jobb létre szenderült. A megboldogult holnap az, az f. hó 14-én délután 3 órakor fog csillag-utcai házától a r. kath. sírkertben az örök nyugalomnak átadni. A bánatos családtagok a gyászszertet ez uton ohajják rokonai, barátainak, közeli és távollevő ismerőseinek tudomására hozni, s tikelet a végtiszességétélre — fájdalomtól megtört kebellet — tisztelettel meghívunk.

— Kozmata Ferencz cs. kir. udvari fényképész Budapesten, országszerte előnyösen ismert fényképező sebentyentér 4. szám alatt levő saját házába helyezte át, mire felhívjuk olvasó közönségünk figyelmét.

— Az Europa kávéház előtti szép kert-

talán. Lehet, hogy ezt egy kis korhelység idézi elő.

A fiatal ember a színház felé tartott s épen szemközt ment Tom Billel, aki szintén megnézte őt, hanem láthatólag nem oly figyelemmel, annál kevésbé gyanuval, mint én.

Tom egyike a legelőtegebb rendőröknek a negyedben.

— Ki azon fiatal ember? — kérdém, midőn összeértünk.

— Tenier William, — mondá nyugodtan, — ez utczában, a tulzó házában lakik. Bankár és vállalkozó. Tiszta ember.

— Nagyon tiszta?

— Azt hiszem. Gazdag szülék gyermeke. Sokat költött. Mondják, hogy egy színeszűre ezreket pazarolt el!

— Mondják, Bill? Miféle beszéd ez? Ki fog hallomás után beszélni?

— No hát: tudom. Különben nem érdekel. Tiszta. Újabb időben szerényebben viseli magát. Jobban megnézi, hogy mire adja ki a pénzt.

— Vége van a viszonyoknak a színeszűnővel?

— Vége. Azt hiszem, ez fő jele Tenier ur takarékosági eltökélésének.

— Igaza van. Jó napot!

Nem szóltam Billnek többet. Szakmánk nem engedi meg, hogy czéltalan megjegyzéseket tegyünk.

Elváltam Billtől s nyugodtan a színházba mentem.

Valami ártalan vigjátékok adtak, szokásom a szindarabokat is úgy osztályozni, mint az embereket, ártatlanokra és gonosztevőkre.

(Folyt. köv.)

ben me nekara alkalmé a kert, italok

lehetett érkezik töltő lá mág me engedte lovartár A társu 60 dara A nagy czán fog

zsarolá és Kov Fortuná kocsihar tették n palotató lyéről a suk: J a fiatal en theologu tétel leg Az eszté tött s hi tátsókro hatyáva, az egye a spiriti Jankovic zést irt s — Pálma Pálmai rokona, anyagi frt. évi szülei ny loé pedig

ben, mint ma írást kötelezték Rétülöp uraságot is hajtott miután a pénz nem zó (állító Józsi elő A rablófé lött egy s gyilkoltna vármegyél Savanyu hogy a be gáltassa a befogadtá li a zsanó erdőskebe tatószerz az meg vo

— A Lippe Det gyűjtéssel névalírású Károlyban gyet és ud intézett ho gyarország nőjét. Vég sát kívánt

— A m. kir. all masánap A tűz oká tolni. A hiv úznek emb

— A

időben, eze dőttek meg pélyek, me családjai sz új életre él lött megny vendégekk uralkodott. provinciáli ünnepejty, ünnepejtykel, melye rint készül pélyek elso vonulása v gokkal tá Ezen mene löverseny a

— A verseny rendkívül kezdett a kő inak, csaps nek talán szertartás Cornelius B danzan és Merouriba, menyasszon koszorús fe nyasszonyt egy csapat

A menet éle nuk jött a z fátve, mig é zékjával me alatt a csap tak, melyeke készítettek.

— Vén

Ulmán tarto

A bécsi 1883. évi gyógyszerészi kiállításon ezüst érmet nyert.

A MOHAI ÁGNES FORRÁS

hazánk egyik legszépsavdusabb
SAVANYUVIZE

kitünő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmain alapuló bajaiban. Általában a víz mind azon köröknél kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Fris töltésben

mindentör kapható

ÉDESKUTY L.

magyar kir. udvari ásványviz-szállítónál

BUDAPESTEN.

Ugyszintén minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

1.000.000

Kempelen Imre fehérmegyei nagybirtokos tulajdonát képező mohai 'ÁGNES' savanyúvíz-forrás telepén 1883. november 15-én töltött az

egy millióodik palack Ágnes-víz

mely annyiban képez nevezetesebb eseményt, amennyiben ezen eset Európában az első, mely alig három évi fennállása óta képes volt savanyúvízének emyire élénk keresletet és közkedveltséget teremteni.

Raktár Debreczenben: Csanak József, Geréb Fülöp, Rickl József, Varga Lajos, André és Szabó uraknál.

A bécsi 1883. évi gyógyszerészi kiállításon ezüst érmet nyert.

1882. tk.
1884.

III.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Balog Sámuel debreczeni kir. adófelügyelőnek s végrehajtónak Antal Ferencné Tóth Mária végrehajtást szenvedő elleni 36 forint 52 krajczár tökékövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék területén levő és Debreczen városában fekvő az 1304 sz. tjkvben. A. + 1350 hrá sz. házra az árverést 1200 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1884. évi május hó 22-ik napján délutáni 3 órakor a kir. törvényszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladtni fog.

Árverezni szándékozók, tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át vagyis 120 forint készpénzben, vagy az 1881 LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben 1884. ápril hó 7. napján.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál.

Szógyényi

elnök.

Szabó

aljegyző.

Legolesobb forrása egyenesen küldött kávénak.

Ideai aratás.

Ryo középfinom	5 kilónként	frt 6.-
Ryo finom	"	6.20
Bahia erős	"	6.30
Manilla Ia	"	6.60
Menado legfinomabb	"	7.-
Port-Prince különlegesség	"	7.50
Cuba nagyszemű jóízű	"	8.-
Arany-Menado legfinomabb	"	8.25

Postai csomagokban 5 kilónként díjmentesen és vámoza utánvét mellett, az átvételkor minden további költsége nélkül.
Csakis az általánosan ismert
Klein Riccardona
Triestben.

Árjegyzék más cikkekkel ingyen és díjmentesen.

Kormata Ferenc
cs. k. udvari fényképező
most Sebestyén-tér 4-ik szám,
(saját házában)
czelölt (Kesztyűs-utca szám).

A (Wonyári) Fáyi SÓSTÓ-FÜRDŐ

május 1-én megnyitott.

Csuzos köszvényes szenvedelmekben, — hasüregi vérbőség, pangásos vérkeringésben, máj, lép- és méhdaganatokban, aranyér s rásztkórban, görvély-kórban, görvélykórban, nyakmirigy daganatban, a takhártyák hurotos bántalmaiban, fehérfolyásban, görvélyes fekélyekben s végre az idült kútegek különféle alakjaiban szenvedőknek ajánlatik. Fürdőorvos a kitünően ismert

Engel Ignác

pocsaji orvos ur.

Jó ellátásról, valamint izraelita konyháról gondoskodva van.

A fürdőigazgatóság.

SZABÓ LAJOS

kézműáru üzletében

DEBRECZEN, rózsatér

Nagy választásban kaphatók, MAJÁLISOKRA

divatos ruhaszövetek;

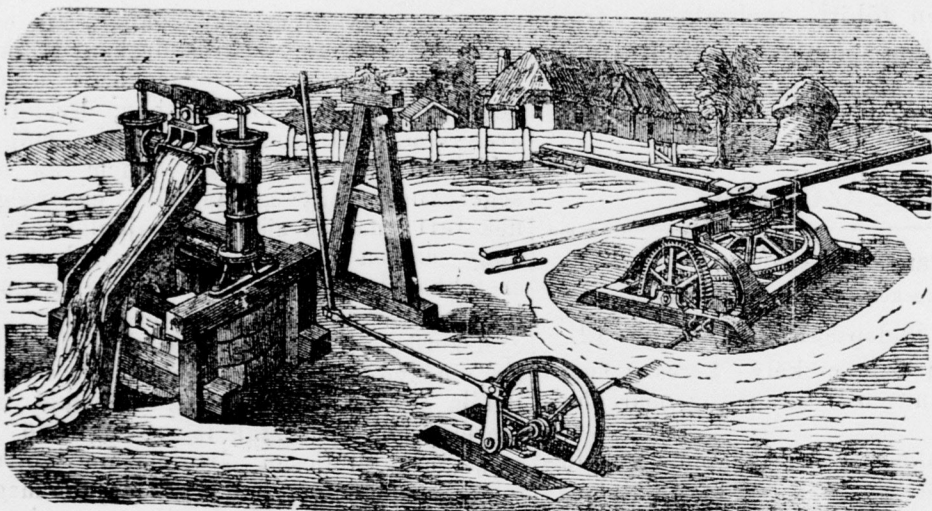
Voile és crêpe-laine színes nyomással; mosó színes perkalok, kretonok, satinok és batisztok, fehér és színes nyári pikétek, nyári fekete gyászruha-kelmék,

Napernyők, esernyők stb.

Alapított 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tüzelőszerek gyára, harang és ércöntödéje.
BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet,

kutakban és mindennemű szivattyukban.

Elvállal teljes vízvezetékek berendezését városok, földbirtokosok és magánzók részéről, modern technikai alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ és MAGÁN-FÜRDŐK

felszerelésére

szagmentes űrszékek

felállítására és minden vízművi munkát gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmentesen küldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.

Debreczen, 1884. Nyomatott a „Debreczeni Hírlap” nyomdájában. TITEL: SZABÓ LAJOS